



AIÜB-V-1/2011.
(AIÜB-V-4/2010-2014.)

J e g y z ő k ö n y v *

az Országgyűlés **Alkotmányügyi, igazságügyi és ügyrendi bizottsága**
választójogi reformot előkészítő albizottságának
2011. május 10-én, kedden, 11 óra 7 perckor
az Országház főemelet 58. számú tanácstermében
megtartott üléséről

**A jegyzőkönyv eredeti hitelesített példánya az Országgyűlés Levéltárában megtalálható.*

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	3
<i>Az ülés résztvevői</i>	4
<i>Elnöki bevezető, a napirend elfogadása</i>	5
<i>Magyarország Alaptörvénye és a választási reform kérdései összefüggéseinek megtárgyalása</i>	5
<i>Az elnök bevezetője</i>	5
<i>Hozzászólások, reflexiók</i>	6
<i>Az elnök összefoglalója</i>	21

Napirendi javaslat

1. Magyarország Alaptörvénye és a választási reform kérdései összefüggéseinek megtárgyalása
2. Egyebek

Az ülés résztvevői

Az albizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Dr. Salamon László** (KDNP), az albizottság elnöke

Dr. Lamperth Mónika (MSZP), az albizottság alelnöke

Dr. Vitányi István (Fidesz)

Dr. Gyüre Csaba (Jobbik)

Helyettesítési megbízást adott

Dr. Horváth Zsolt (Fidesz) dr. Salamon Lászlónak (KDNP)

Meghívottak részéről

Hozzászóló

Karácsony Gergely (LMP)

Megjelentek

Dr. Csonka Ernő helyettes államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium)

Dr. Sári Miklós, az Országos Választási Iroda vezetője

Zubor András (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium)

Dr. Janszó Gergely (Külügyminisztérium)

(Az ülés kezdetének időpontja: 11 óra 7 perc)

Elnöki bevezető, a napirend elfogadása

DR. SALAMON LÁSZLÓ (KDNP), az albizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelettel köszöntöm az albizottság tagjait. Elnézést kell kérnem, hogy az időben kicsit csúsztunk; az alkotmányügyi bizottság ülése elhúzódott, így most tudjuk megkezdeni az ülésünket.

Megnyitom az albizottság ülését. Köszöntöm az albizottság megjelent tagjait és a megjelent meghívottakat: dr. Csonka Ernőt, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumból; dr. Sári Miklóst, az Országos Választási Iroda vezetőjét; Janzsó Gergelyt, a Külügyminisztérium részéről; valamint Zubor Andrást, szintén a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumtól.

Rögzítem, hogy Horváth Zsoltot jómagam, Salamon László helyettesítem.

Először a napirend elfogadására kerül sor. Írásban képviselőtársaimnak kiküldtem a napirendi javaslatot. Kérem, foglaljunk állást, elfogadjuk-e a napirendi javaslatot. Szavazzunk! (Szavazás.) 4 igen. Megállapítom, hogy az albizottság a napirendi javaslatot elfogadta.

Magyarország Alaptörvénye és a választási reform kérdései összefüggéseinek megtárgyalása

Az elnök bevezetője

Tisztelt Albizottság! Az albizottság hosszabb idő után most ül össze ismételten, ebben az évben először. Utolsó ülésünket 2010. október 26-án tartottuk. Ezt követően az albizottságot nem hívtam össze, mert az új alkotmány megalkotása kapcsán a választójogi kérdések gyakorlatilag alkotmányozási kérdéssé váltak, és nyilvánvalóan, a jogforrási rendszer logikájából is következően, az volt az indokolt és célszerű, hogy az alkotmány alakulásának a sorsát bevárjuk. Ez, mint ismeretes, megtörtént, Magyarország Alaptörvényét 2011. április 18-án fogadta el az Országgyűlés, és április 25-én került a köztársasági elnök úr által aláírásra és egyben kihirdetésre. Most már az alaptörvény szintjén minden választójogi kérdés, amit a választójogi kérdésekből az alaptörvény rendezni vállalt, világos; tehát tudjuk, hogy milyen alkotmányos keretek között tud az albizottság dolgozni.

Talán még annyit, hogy korábban, még az elmúlt év során a választási reform koncepcionális kérdéseiről összeállítottam egy leltárt, a bizottság erre felkért és felhatalmazott, amelynek értelmében a következő nagy kérdéseket fogalmaztam meg, illetve a téma szempontjából a következő tagolódást vetettem föl, és ezekben egy tárgyalási javaslat is volt. Először a választási rendszer kérdései, amelyben a vegyes és arányos választási rendszer, az érvényességi küszöb kérdései, valamint az egy- vagy kétfordulós választás kérdése szerepel. A második nagy témakör volt a nemzeti és etnikai kisebbségek országgyűlési képviselőinek szabályozása. Harmadik kérdéskörként a listás mandátumszerzés szabályozását jelöltem meg, két alkérdésre bontva: a mandátumok kiosztásának matematikai módszere és a töredékszavazatok beszámításának módja. A negyedik kérdéskör a bejutási küszöb vagy mandátumszerzési küszöb szabályozása. Ötödik témakör pedig a választójogi reform következtében szükséges eljárási szabálmódosítások.

Három ülést tartottunk az elmúlt év során. Ennek kapcsán a választási rendszer alapkérdéseit, a vegyes rendszer vagy arányos rendszer kérdéseit megtárgyaltuk, mindegyik frakció részletesen kifejtette ebben az álláspontját, és ezzel összefüggésben nyilvánvalóan érintettük az egy- vagy kétfordulós választás, illetőleg az érvényességi küszöb kérdéseit is.

Majd az október 26-i ülésen sor került a nemzeti és etnikai kisebbségek országgyűlési képviselete szabályozási kérdéskörének áttekintésére is, és tulajdonképpen itt álltunk meg.

Azt gondolom, és a napirend címét is e gondolat jegyében fogalmazzuk meg: ennek a mai ülésnek az igazi funkciója az, hogy Magyarország Alaptörvényének ismeretében a választási reform kérdéseinek összefüggéseit tekintsük át. Itt egyetlen szempontot szeretnék kiemelni: tulajdonképpen a Jobbik kezdeményezte tematikaként a határon kívül élő magyarok választójoga kérdésének megtárgyalását. Annak idején azzal az ígérettel, ha tetszik, bizottsági megállapodással zártuk az utolsó ülésünket, hogy a legközelebbi alkalommal erre is kitérünk. Nyilvánvalóan az alaptörvény rendelkezéseinek tükrében ez a kérdés is olyan, amelynek a megtárgyalása indokolt.

Tehát én azt kérem most a különböző frakciók képviselőitől, hogy a választási reform minden kérdését most már az alaptörvény ismeretében, annak összefüggéseiben, az ezzel kapcsolatos elképzeléseiket a frakciók adják elő és jelöljék meg.

Még egy ügyrendi természetű indítványt szeretnék tenni. A bizottság soraiban szakértőként helyet foglal Karácsony Gergely képviselőtársunk. A Hárszabály rendelkezése értelmében neki esetenként kellene szót adni. Az a javaslatom, hogy mivel ő itt jogi értelemben szakértő, valójában azonban teljes felhatalmazással rendelkezik a Lehet Más a Politika álláspontjának képviseletére, kérek egy általános hozzájárulást ahhoz, hogy amikor jelzi a hozzászólási szándékát, akkor szót kaphasson, tehát kvázi tanácskozási joggal vehessen részt az ülésünkön.

Kérek tehát erről egy ügyrendi természetű döntést. Ki ért ezzel egyet? *(Szavazás.)* Megállapítom, hogy egyhangú, tehát mind a négyen, akik jelen vagyunk az ülésen - illetőleg a képviselettel négy szavazattal -, egyhangúlag így döntöttünk.

Megnyitom az érdemi vitát. Lampert Mónika alelnök asszony, tessék!

Hozzászólások, reflexiók

DR. LAMPERTH MÓNIKA (MSZP): Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlési Albizottság! Azért ez beszédes, hogy a Fidesz részéről nem vesz senki részt ennek az albizottságnak a munkájában.

Elnök Úr! A Magyar Szocialista Párt képviselőcsoportja érdemi munkára vállalkozik ebben az albizottságban. Az alkotmányozás előkészítésével foglalkozó eseti bizottságban, amelyet ugyancsak elnök úr vezetett, én elmondtam, hogy van egy szörnyű félelmem - mondtam akkor -, hogy ez a bizottság egyfajta munkaterápiás Patyomkin-falut alkot csak, ami mindösszesen arra jó, hogy el lehessen mondani, hogy itt volt valamiféle előkészület, de majd egyszer valaki előáll, és a zsebéből előhúzza egy alkotmányt. Ez sajnos bekövetkezett, és függetlenül attól, hogy a Magyar Szocialista Párt azért állt föl ebből a bizottságból annak idején, mert az Alkotmánybíróság megregulázására a Lázár-csomagot megkaptuk a nyakunkba, és ez teljesen világossá tette, hogy tök mindegy... *(Dr. Vitányi István megérkezik az ülésre.)* - visszavonom az első mondatot, megjött a fideszes képviselő -, szóval teljesen mindegy, hogy az előkészítő bizottságban milyen javaslatok születtek, igazából majd a Fidesz belső hatalmi köreiben fog eldőlni, hogy mi legyen az alkotmányban, és erről érdemi egyeztetés nem lesz.

Nos, ezt azért mondom, mert a jelek hasonlóak. Hiszen ahogy hirtelen megnevezték Szájer európai parlamenti képviselő urat, aki majd a magyar népnek alkotmányt, illetve alaptörvényt bocsát ki magából, hasonló rémes jelek látszanak most is. Olvasom a sajtót, hogy kormánypárti képviselők nyilatkoznak vagy kiszivároztatnak arról, hogy majd Áder János lesz az, aki a választási törvényt megalkotja, és tőle fogjuk megtudni, hogy mi a Fidesz szándéka, vagy ő fog valamit majd koordinálni; akkor olvasom Gulyás Gergelytől, hogy mi lesz a frankó...

Tehát, elnök úr, én komolyan veszem ezt a munkát, és azokban a szakmai vagy politikai alkérdésekben, amelyeket ön fölsorolt, természetesen van az MSZP-nek álláspontja, és szívesen el is mondjuk, és részt veszünk benne. De szeretnénk garanciát kapni arra, méghozzá a kormánypárti képviselőktől, hogy ami itt folyik, az egy érdemi előkészítő munka. Mert a Magyar Szocialista Párt demokratikus díszítősört nem akar játszani ebben a történetben. Tehát van álláspontunk, van véleményünk, van javaslatunk, komolyan részt veszünk ebben a munkában, de akkor tessék bennünket eligazítani abban, hogy ezt érdemes csinálni; vagy megint az lesz, ami az alaptörvénynél volt, hogy most nem Szájer József, hanem Áder János majd az iPadjén ír valamit, és akkor megtudjuk, hogy mi lesz Magyarországon a választójoggal.

Zárógondolatként: egyébként nagyon fontos kérdések, amelyeket elnök úr fölvetett, és azt szeretném az elnök úr erőfeszítéseiről jó érzéssel elmondani, hogy az a szakmai tagolás és kérdésfelvetés, amik itt elhangzottak, azok rendjén valók, tehát a dolog közepéhez tartozók. Csak nem tudom, hogy van-e értelme.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Közbevetőleg, mielőtt még bárki más szót kér, én úgy gondolom, minden pártnak a szabad belátása az, hogy ha egy képviselőjét megkérdezik valamilyen kérdéstről, akkor nyilatkozik vagy sem. Tehát hogy nem az albizottság tagjai tesznek részletkérdések vagy akár az egész tekintetében nyilatkozatot, ebből semmi különösebb következtetést ne vonjanak le; legfeljebb annyit, hogy nyilvánvalóan a Fidesz részéről nem egyedül Vitányi István fogja eldönteni vagy Horváth Zsolttal ketten a választójogi kérdéseket, hanem valószínűleg, sőt bizonyosan egy szélesebb, a Fidesz testületeiben történő döntés keretében fognak kialakulni a végleges álláspontok. Egyébként jó néhány kérdésben, én úgy tudom, már nem ismeretlenek azok, amiket Gulyás Gergelytől hallhattak, tehát hogy például a vegyes rendszert támogatja a Fidesz. De nem akarom én most átvenni a Fidesz álláspontját. Megjegyzem, hogy bár a Kereszténydemokrata Néppárt részéről nincsenek nyilatkozatok, de azért, mert én képviselem itt az albizottság elnökeként a Kereszténydemokrata Néppártot, az valóban nem azt jelenti, hogy én egy személyben alakítom ki és döntök a Kereszténydemokrata Néppárt álláspontjáról.

Ebben az albizottságban paritásos alapon működve, arra törekszünk, hogy próbáljunk konszenzust teremteni a különböző kérdésekről. És eddig igen részletesen, igen alaposan az elmúlt évben megtartott üléseken az addigi kérdéseket részletesen meg is tudtuk tárgyalni. S még azt is merem mondani, hogy az emlékeim szerint még a választási rendszert illetően is tudott egyfajta, ha tetszik, akár többséginek is mondható álláspont körvonalazódni, legalábbis ennek reménye fölvetődni.

Azt kérem tehát mindenkitől, hogy az érdemi kérdésekkel foglalkozzunk. Ha szabad mondani, akkor szerintem az október óta eltelt időben elsősorban abban látszik egy új helyzet - és nem véletlenül utaltam erre -, hogy a határokon túli magyar állampolgárok szavazati joga aktuális jogi kérdéssé válik. A Kereszténydemokrata Néppárt ezt támogatja. A Fidesz majd nyilatkozik, hogy támogatja-e vagy sem. A Jobbikról eddigi nyilatkozatai szerint világos, hogy támogatja.

És ha megengedik, akkor innentől hadd menjek a szakmába, mert ez azért egy csomó kérdés szempontjából új helyzetet teremt. Mert ha és amennyiben a határon kívül élő magyar állampolgárok megkapják a választójogot, akkor el kell döntenie, hogy ez a választási rendszerhez hogyan fog illeszkedni. Az alkotmány, az új alaptörvény tartalmaz egy olyan kitétel, hogy már eleve a főszabály nem köti magyarországi lakóhelyhez a választójog gyakorlását, tehát a minden magyar állampolgár számára, egyébként nem csak a Kárpát-medencében az anyaországon kívül élő, hanem bárhol a világon minden magyar állampolgár számára a főszabály szerint adott a választójog. Ha az a végső álláspont, hogy nem kerül sor

mégsem ennek a választójognak a megadására, akkor sarkalatos törvényben kell kimondani azt, hogy magyarországi lakóhelyhez kötött a választójog. Ha pedig, mint ahogy az eddig kitapintható politikai akaratok szerint mégis lesz a határokon kívül élő magyar állampolgároknak választójoga, akkor pedig azt kell végiggondolni, hogy ez a választási rendszerhez hogyan illeszkedik.

Tehát vegyes rendszerben gondolkodik - megint csak hadd foglaljam össze - a többség, az ellenzéki pártok sokkal bizonytalanabban; kérem, javítsanak ki, ha nem igaz, de úgy tűnik, hogy nem zárkózik el a vegyes rendszer elől a Jobbik sem. Nem zárkózott el a vegyes rendszer elől a Lehet Más a Politika sem. Tehát akármit mondanak a különböző pártképviselők e tekintetben, úgy tűnik, hogy vegyes rendszerben kellene gondolkodnunk. Ha a határokon kívül élő magyarok választójoga szempontjából az aktív választójognál maradunk, akkor végig kell gondolni, hogy lehetséges-e mind a két rendszeremben szavazniuk vagy nem. A kérdést fölteszem, számomra evidens a válasz, és hozzáteszem, az alkotmánynak az a kitétele, hogy a választójog teljességének a biztosítása vagy nem biztosítása, szintén sarkalatos törvény kérdése. Tehát ez valami olyasmit jelez, hogy megoldásként fölmerülhet, hogy csak listás szavazás legyen a határon kívül élő magyar állampolgároknak. És itt most nagyon személyes véleményt mondok, elnézést, hogy ebből egy személyes felszólalás lett, már úgy érve, hogy érdemi, de bizottsági elnökként persze megállapodtunk abban, hogy itt a kis létszámra tekintettel ebben rugalmasak leszünk - itt most Lamperth Mónika megszólalására észrevételként belefutottam érdemi kérdésekbe. De hát én azt gondolom, személyes meggyőződés, hogy a kérdésnek az eljárásjogi elemei is igen komoly kérdések, hogy hogyan lehet megvalósítani. Nem elég arról dönten, hogy legyen, hanem a hogyanról is kell dönten; milyen szavazási mód van, mi ennek a konzekvenciája.

Nem véletlen, hogy eltérően az eddigi albizottsági ülésektől, most meghívtam nemcsak a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium képviselőjét, hanem például a Külügyminisztériumot is értesítettem, és jogász révén képviselteti a minisztérium magát, mert a külföldön élő magyar állampolgárok választásban történő részvétele fölvet olyan kérdéseket, amiben legalábbis információkat adni számunkra leginkább a Külügyminisztérium tud. És nem véletlen, hogy itt van az Országos Választási Iroda vezetője is, meghívtam, mert hiszen ezek a kérdések kökeményen összefüggenek választási eljárási kérdésekkel is. Én tehát most azt kérem - és bocsánatot kérek, hogy érdemi felszólalássá terebélyesedett ez az érdemi reakció -, hogy ezekben a kérdésekben mondják el, mi az álláspontjuk, vagy mit gondolnak, ha esetleg még nincs kifejeződött pártálláspont.

Pontosan azért - és ezzel visszakanyarodok -, mert egy paritásos bizottság a konszenzusra tisztességgel úgy tud törekedni, hogy ezeket a véleményeket egyáltalán megismerjük, és utána feldolgozzuk. Én ennek az ülésnek elsősorban ezt a célját látom. Az alkotmány a megszövegezéséből és az azt kísérő politikai nyilatkozatokból következően - a megszövegezésen azt értem, hogy kifejezetten nyitva hagyja a határon kívül élő magyarok választójogának biztosítását; a politikai nyilatkozatok egyértelműek a különböző említett pártok részéről, hogy legyen a határon kívül élő magyaroknak választójoga - teremt igazából egy olyan új helyzetet, amely eltér a még tavaly őszi helyzethez képest. És azt gondolom, hogy nekünk most ebben kellene egy nyilvánvalóan politikai, de alapvetően mégiscsak szakmai, tehát úgynevezett szakmai-politikai véleményt cserélni.

Ennyit kívántam hozzátenni, a tematizálást kicsit tudatosabbá tenni. S akkor most Vitányi Istváné a szó.

DR. VITÁNYI ISTVÁN (Fidesz): Bocsánat a késésért; lehet, hogy ismétlek, nem tudom, mi hangzott el, mielőtt megérkeztem.

Azon kicsit meglepődöm, hogy Lamperth Mónika képviselőtársunk azt nyilatkozta, hogy Gulyás Gergely, aki megmondja a tutit. Ha emlékszik képviselőtársam a T/18-as

törvényjavaslatra, ott egyértelműen a vegyes választási rendszer van preferálva, illetőleg nyilvánvalóan ezt már meghaladta a történelem, hiszen azóta elfogadtuk az új alaptörvényünket. Tehát ebben a betervezett törvényjavaslatban lesznek változások. De azt gondolom, a vegyes választási rendszer látszik a többi párt részéről is elfogadhatónak, illetve a Jobbik eleve így nyilatkozott, és nyilvánvalóan nagy kérdés itt a külföldi állampolgárok alkotmány által biztosított választójoga. De azért van ez a bizottság, hogy erről eszmét cseréljen, és nemcsak díszként, ahogy képviselőtársam mondta, hanem ténylegesen érdemi munka eredményeképpen majd egy olyan változatot tegyünk le az asztalra, amely ha nem is minden párt, de a legtöbb párt helyeslésével találkozunk.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Karácsony Gergely!

KARÁCSONY GERGELY (LMP): Tisztelt Bizottság! Előjáróban szeretném megköszönni ismételen a megkapott bizalmat, hogy lassan állandó tagjaként, tárgyaló tagjaként a bizottságnak jelen lehetek. Ez megtörtént a korábbi albizottsági üléseken is, ahol olyan szempontból voltam kicsit gondban, hogy az LMP-n belüli belső döntéshozatal még nem jutott el odáig, hogy egy világos, egyértelmű álláspontot tudjak képviselni. Ez azóta megtörtént, úgyhogy ha megengedik, röviden kifejténém, hogy a korábban felvetett kérdések kapcsán mi az LMP hivatalos álláspontja.

Ami a Lamperth Mónika képviselőtársam által elmondottakat illeti, ott nagyon erősen hajlok arra, hogy egyetértsek vele. Tegnap Gulyás Gergely képviselőtársamat is kérdeztem arról, hogy hogyan kell értelmezni, amikor azt nyilatkozta az MTI-nek, hogy csak arról született döntés, hogy vegyes rendszer lesz. Nekem ma ő erre azt mondta, hogy arról született döntés a Fideszben, hogy ezt fogja képviselni a Fidesz. Nem ez volt a szövegben, de végtelen kompromisszumkészségemről és pozitív hozzáállásomról szeretnék tanúbizonyságot tenni, amikor azt mondom, hogy én ezt elfogadom tőle, hogy itt az MTI valamilyen félreértésének lettünk áldozatai.

Elnök úr azt a kérdést szögezte nekünk, hogy az új alaptörvény elfogadása után mi az, ami új helyzetet jelent. Szerintem van egy nagyon fontos új helyzet, mégpedig az, hogy az új alaptörvényben nincs benne a 200 fős parlament. *(Dr. Gyüre Csaba: Így van!)* Ez azért fontos, mert a 200 fős parlament vagy egy bármilyen parlamenti létszám meghatározása anélkül, hogy a rendszer struktúrájáról, technikai részleteiről vagy egyáltalán az alapelemeiről beszéljünk, köztünk szólva, enyhén szólva szakmaiatlan. Abban az esetben, ha egy arányos rendszert akarunk kialakítani, akkor egy 200 fős parlamenti létszám megfelelő lehet; egy vegyes rendszer esetében azonban ez nagyon komoly eljárásrendi és tartalmi problémákat is okozhat. Az LMP volt az egyetlen parlamenti párt emlékeim szerint, amelyik már ezt az alkotmánymódosítást sem támogatta, egyszerűen azért, mert a vak is látja, hogy 90 egyéni körzetet Magyarországon kialakítani úgy, hogy az megfeleljen a választási eljárásról szóló normatív szabályok két fontos alapelveinek, egyfelől annak, hogy a közigazgatási határokat tiszteletben tartásuk, ami jelesül azt jelenti, hogy Magyarországon a megyehatárokon átlépő választókerületet megrajzolni enyhén szólva nem lenne elegáns vagy nem lenne véleményem szerint hasznos; másfelől viszont betartsuk azt a másik alapelvet, amely most rendkívüli mértékben sérül a magyar választási rendszerben, az, hogy a választókerületek lakosságaránya nagyjából azonos legyen, ennek a két elvnek 90 választókerület kialakításával nem lehet megfelelni. Mindenféle szakmai fórumokon különböző számok hangzottak el arról, hogy hol lehet ezeket a határokat jól meghúzni. Én azt gondolom, minimum 110 egyéni választókerületre lenne szükség ahhoz, hogy viszonylag, többé-kevésbé kiállják ezeknek az alapelveknek a próbáját. Tehát körülbelül 110, de tulajdonképpen azt kellene mondanom, hogy minél több körzet van, annál jobb. Én tehát ezt a vitát fölnyitnám, és meg kell mondjam,

rendkívül lehangolónak gondolom azt, hogy a magyar pártok az elmúlt időszakban belementek nagyotmondás helyett egy ilyen kicsitmondási versenybe, és ahogy csökkent a parlament iránti bizalom, erre a politikusok úgy reagáltak, hogy saját magukat lőtték lábon, és egyre kisebb parlamentről beszéltek, miközben szakmailag enyhén szólva kifogásolható ez az eljárás.

További kérdés, valóban egy alapkérdés, amit elnök úr is említett, hogy vegyes vagy arányos legyen a rendszer. Én azt gondolom, ez a kérdésfeltevés így nem igazán szerencsés, hiszen a vegyes rendszerek is lehetnek arányosak. (*Dr. Lampert Mónika: Így van!*) Sőt, a vegyes rendszerek többsége, ha megnézzük a nemzetközi összehasonlításokat, a vegyes rendszereken belül az úgynevezett MMP, tehát a Mixed Member Proportional rendszerek közé tartoznak, amelyek egyébként arányosak abban az értelemben, hogy a listás szavazati arányokat többé-kevésbé közelítő mandátumkiosztást eredményeznek. Véleményem szerint lehetne Magyarországon is erről beszélnünk. Én mélységesen komolyan gondolom azt, hogy főleg ebben a nagyon szétfelé tartó politikai küzdelemben, amelyben mindannyian résztvevők és áldozatok vagyunk egyszerre, végre tudjunk konszenzust teremteni egy olyan kérdésben, ami alapkérdés. Én azt gondolom, a vegyes rendszer megtartása, tehát a kétszavazatos vegyes rendszer megtartása, de a rendszer arányosítása lehet egy olyan irány, amit lehet, hogy minden parlamenti párt támogatni tud. Ezért én azt javaslom a bizottságnak, hogy ne csak ezt a kérdést tegyük föl, hogy vegyes vagy arányos legyen a rendszer, hanem azt a kérdést is, hogy ha vegyes, akkor ezen belül milyen mandátumkiosztási technikákat alkalmazunk.

A harmadik dolog - és ez összefügg az első kettővel, a létszám kérdésével és a rendszer belső struktúrájának a kérdésével -, hogy az egyéni választókerületek kijelölése messze nem egy technikai részletkérdés. Lehet, hogy mi itt megállapodunk szépen bizonyos elvekben, megállapodunk abban, hogy iksz egyéni választókerület fog kialakulni - de igazából akkor fog elszabadulni a pokol, amikor ezeknek a választókerületeknek a határait meg akarjuk rajzolni. Itt ugyanis óriási lehetősége van a politikai célzatú eljárásoknak. Éppen ezért én ebben a kérdésben is szeretnék egy javaslatot tenni, és így végül is kikerekedik az az LMP által kodifikálás alatt álló javaslat, amelyet támogatni szeretnénk, hogy a lehető legnagyobb mértékben építsünk a jelenlegi egyéni választókerületi rendszerre. Ennek az egyik oka az, hogy megkerüljük ezt az óriási politikai veszélyforrást, hogy itt kreatívan elkezdjük újrarajzolni az összes körzetet. A másik, hogy abban a fajta területi aránytalanságban, ami a magyar választókerületi rendszert jellemzi, tulajdonképpen a választókerületeknek egy elég kicsi száma „bűnös” ebben; jelesül arról van szó, hogy Budapest és Pest megye mandátumarányai nagyon aránytalanok, tehát itt mindenképpen újra kell rajzolni az összes választókerület határait, legalábbis nagyon nagy mértékű átszabásra van szükség. Azonban Budapest és Pest megye határán kívül a választókerületeket sokkal jobban megrajzolni nem fogjuk tudni, ha a megyehatárokat figyelembe vesszük. Van azonban három olyan választókerület - meg is tudom mondani, hogy egyébként melyek ezek: a Veszprém megye 6-os, a Tolna megye 4-es és Jász-Nagykun megye egyik választókerülete, most hirtelen nem jut eszembe, hogy melyik -, amelyeket egyszerűen meg kell szüntetni. Tehát ha a Veszprém megyei 6-ost és a dombóvári választókerületet megszüntetjük, és hozzácsapjuk a melléte lévő választókerülethez, akkor tulajdonképpen a rendszer igazán torz elemeitől megszabadultunk; illetve valószínűleg Jász-Nagykun megyében szintén újra kell rajzolni az összes választókerületi határt, de így tulajdonképpen minimalizáljuk azt a beavatkozást, amivel egy maximális eredményt el tudunk érni. És az Alkotmánybíróság határozatának mindenképpen megfelelné ez a fajta választókerületi besorolás, illetve többé-kevésbé megfelelné a velencei bizottság ajánlásának is, amely 15 százalékos különbséget javasol tolerálhatónak a választókerületek népességaránya között.

Összességében ez azt jelentené, hogy ha arányosítjuk ezeket a körzeteket, akkor a jelenlegi 176 körzet egy jelentős része megmaradhatna, és 171 egyéni körzetet tudnánk úgy

kialakítani, hogy a lehető legtöbb politikai típusú, illetve a bizalmatlanság miatt mindenképpen előálló konfliktust meg tudjunk spórolni.

Ehhez az LMP javaslata szerint egy olyan rendszerstruktúrát kellene kialakítani, amelyben körülbelül 90 listás, országos listán kiosztandó választókerület lenne, és azt a legegyszerűbb, többségében vegyes rendszerekben alkalmazott számolási eljárást alkalmaznánk, hogy minden párt megkapja a listás szavazatainak megfelelő mandátumarányát, majd ha megnyer egy egyéni körzetet, akkor ahány egyéni körzetet megnyer, annival csökken a rendszerben a listás mandátumaránya, és ezeket a mandátumokat a többi párt között osztják szét. Ez a legtranszparensabb, legátláthatóbb és legkevésbé bonyolult rendszer, amely, ha nem is egy tökéletes, de a jelenlegihez képest arányosabb mandátumkiosztást tudna eredményezni. Tehát ez a mi javaslatunk, ezt kodifikálni is fogjuk, és majd eljuttatjuk a bizottság tagjainak is.

ELNÖK: Bocsánat, csak hogy világos legyen: ez nagyjából a német rendszer.

KARÁCSONY GERGELY (LMP): Ez egy egyszerűbb rendszer, mint a német rendszer, de tulajdonképpen filozófiájában hasonló; annyi, hogy a parlament létszáma tulajdonképpen állandó marad, és nem annyira arányos, mint a német rendszer. Itt, ha úgy tetszik, megint egy kompromisszumot szeretnék jelezni, mert bár a Fidesz által tavaly benyújtott javaslat egy árnyalatnyival arányosabb mandátumkiosztást eredményez, mint a jelenlegi rendszer, de nyilván a Fidesz szándékai között a kormányozhatóság szempontja erőteljesebben jelenik meg, mint az ellenzéki pártok javaslataiban, amit én akceptálhatónak tartok. De véleményem szerint az az érv, hogy biztos kormánytöbbség legyen, egy olyan pártrendszerben, ahol a pártok rendszeresen 40 százalék fölött szerepelnek, sokkal kevésbé fontos érv, mint a rendszerváltás idején (*Dr. Lamperth Mónika: Ez igaz.*), amikor tényleg nem lett volna kormányzati többség a rendszer aránytalanító hatása hiányában.

Én tehát azt javaslom, hogy lépünk egyet az arányosítás irányába, egy olyan mandátumkiosztási technikával, ahol a listás és az egyéni mandátumkiosztás össze van kötve, és nemcsak egyszerűen egy kompenzáció révén, hanem a két rendszer együttesen ad ki egy mandátumarányt.

ELNÖK: Bocsánat, tényleg azért kérdezek közbe, mert ha jól értem, 176 egyéni mandátumban gondolkodik az LMP.

KARÁCSONY GERGELY (LMP): 171 pontosan, de természetesen...

ELNÖK: Tehát körülbelül, jó, és ahhoz tesz 90 listást.

KARÁCSONY GERGELY (LMP): Körülbelül, igen.

ELNÖK: Ez tehát egy 250 fős parlament lenne?

KARÁCSONY GERGELY (LMP): Körülbelül 260 fős parlamentet kezdeményezünk mi.

ELNÖK: Értem.

KARÁCSONY GERGELY (LMP): Nem akarok belemenni a számmisztikába, de azért hadd érveljek...

ELNÖK: Jó, csak akartam tudni.

KARÁCSONY GERGELY (LMP): Igen, elnök úr kérdése teljesen jogos volt. Tehát egy körülbelül 260 fős parlamentet kezdeményezünk. Szeretnék behozni egy újabb szempontot, csak ahhoz, hogy ez most sok vagy kevés.

Valójában ez egy elég partikuláris kérdés a politikatudományban, hogy mekkora a parlament létszáma, de azért az a szakirodalom, amelyik ezzel foglalkozik, megpróbált valamifajta hüvelykujj szabályt kialakítani arra, hogy mégis egy országnak mekkora parlament dukál. Ez a bizonyos hüvelykujj szabály ez a bizonyos köbgyök szabály, ami azt jelenti, hogy a választók számának a köbgyöke lehet egy ideális parlamenti arány. De ez egy nagyon hozzávetőleges célzás, amely elsősorban az arányos rendszereket célozza. Magyarországon most e szerint a szabály szerint tényleg egy 200 fős parlament lenne, ami nagyjából közelíti ezt a hüvelykujj szabályt, amely, még egyszer mondom, nem valami kőbe vésett dolog, egyszerűen egy statisztikai összefüggés, hogy nagyjából itt szóródnak a nemzetközi tapasztalatok szerint a parlamenti létszámok. Az igazsághoz hozzá kell tenni, hogy Magyarországon egykamarás a parlament, és ez a számítás ezt figyelembe venni nyilván nem tudja. Másfelől viszont a vegyes rendszerek mindegyike ennél a hüvelykujj szabálynál nagyobb parlamenti létszámot eredményez, és ha figyelembe vesszük azt, hogy mi a vegyes rendszereknél ez a fajta statisztikai átlag, akkor nagyjából a 260 főnél lyukadunk ki.

Nem szeretném ezt a szempontot nagyon túlságosan erőltetni, mert alapvetően azt gondolom, hogy a létszám szerintem egy másodlagos, és azt kell mondjam, politikai populizmusból származó szempont. Viszont csak szeretném jelezni, hogy ezzel a parlamenti létszámmal a Magyar Országgyűlés egy vegyes rendszer esetében a nemzetközi átlaghoz nagyon közeli létszámmal tudna működni.

S akkor két kérdés még, ami fontos. A határon belüli etnikai kisebbségek választójogát mi valamifajta könnyített indítással tudnánk elképzelni. Tehát ugyanúgy nem valamifajta kétszavazatos rendszerrel, hanem azok a szavazók, akik etnikai listákra akarnak szavazni, ezt megtehessek. Ugyanakkor valamifajta olyan kedvezményt kellene adni ezeknek a jelölő szervezeteknek, hogy például rájuk nem vonatkozik a parlamenti küszöb, vagy valamilyen más technikai megoldást. Azt gondolom, ez megoldható. Csak azt szeretném jelezni, hogy az LMP támogatja a határon belüli etnikai kisebbségek...

ELNÖK: Egy dolog nem világos: a választójog egyenlőségének elve hogyan érvényesül? Tehát hány szavazatuk van azoknak, akik magukat kisebbséginek nyilvánítják, az LMP elképzelése szerint?

KARÁCSONY GERGELY (LMP): A mi elképzeléseink szerint ugyanúgy egyszavazatos rendszer van, tehát nincs olyan pluszszavazat, mint mondjuk, az önkormányzati választásoknál, hogy lehet szavazni az önkormányzati-helyhatósági jelöltekre és külön etnikai kisebbségi önkormányzatra. Mi úgy oldanánk meg ezt, ami szintén egy nemzetközileg bevett példa, hogy azokra a jelölő szervezetekre, amelyek a kisebbségi polgártársainkat szeretnék képviselni a parlamentben, rájuk, mondjuk, ne vonatkozzon például a bejutási küszöb.

Van itt egy érdekes szempont, amelyet az Alkotmánybíróság egyik döntéséből lehet levezetni, amely azt mondja, hogy maximum 50 százalék lehet a választókerületek között a népességarányban a különbség. Lehet, hogy ezt valamiféleképpen érvényesíteni kell.

Igazából azt gondolom, az lenne a helyes, ha nem lenne két szavazat, hanem egy szavazat lenne, és a jelölő szervezeteknek lenne valamifajta bejutási enyhítés.

ELNÖK: A vegyes rendszerrel két szavazata van minden magyar állampolgárnak. Most akkor nem értem... Tehát ugyanígy két szavazata lenne a kisebbségnek is?

KARÁCSONY GERGELY (LMP): Ebben az értelemben két szavazata lenne természetesen, tehát lehetne országosan kijelölni országos egyéni választókerületeket...

ELNÖK: És akkor mire nem szavaznának ők?

KARÁCSONY GERGELY (LMP): Akkor pártokra.

ELNÖK: Jó, értem. Tehát ez, hadd mondjam így, az antalli modellnek valamiféle adaptációja, ha mondhatom ezt. Az első ciklusban - ezt nevezem antalli modellnek - volt egy törvényjavaslat, amely húszegynéhány szavazat híján bukott el ebben a részében. Jó, csak hogy értsük.

KARÁCSONY GERGELY (LMP): Igen, igen, tehát valami ilyesmi.

ELNÖK: Tehát önkormányzati szervezetek, országos kisebbségi önkormányzatok állítanának listákat, amelyek versengenének a pártlistákkal.

KARÁCSONY GERGELY (LMP): Igen, pontosan. Köszönöm az értelmező kérdését.

ELNÖK: Bocsánat, csak érteni akartam.

KARÁCSONY GERGELY (LMP): Igazából próbálok nagyon rövid lenni, mert nagyon sok mindent akarok elmondani, amire nem volt mód, de nem akartam húzni az időt, ezért...

ELNÖK: Nem, nem, bocsánat! Erre tényleg legyen időnk! Ha nem szavalunk, hanem érdemi dolgokról beszélünk, attól ne sajnáljuk az időt; senkit nem akartam minősíteni. Beszéljünk az érdemi dolgokról, és arra szánjuk rá az időt! Úgyhogy tessék folytatni!

KARÁCSONY GERGELY (LMP): Jó. És akkor még egy kérdés: a határon túli magyarok választójogával kapcsolatosan. Itt a bizottsági ülésen, amikor ezt Gyüre Csaba képviselőtársam fölvetette, én eléggé kikeltem ez ellen. Ugyanakkor érzékeljük azt a nyomást, hogy valamifajta politikai képviseletet azért kell adnunk azoknak az állampolgároknak, akik nem rendelkeznek Magyarországon állandó lakóhellyel.

Én itt szintén egy kompromisszumos javaslattal állnék elő, amelynek a pontos technikai részleteiről szerintem érdemes lenne beszélgetni, ami tulajdonképpen egy választott képviselőkből álló, olyan konzultatív testület lehetne, amely a határon túli magyarokat érintő belpolitikai döntésekben vétójoggal vagy véleményezési joggal rendelkezik. Erre is vannak nemzetközi példák, amelyekből lehetne meríteni. A lényeg az, hogy kicsit a MÁÉRT-en túlnyúlva, két szempontból lenne ez több: egyrészt bizonyos kérdésekben, amelyek meghatározása természetesen rendkívül bonyolult feladat, egy kötelező konzultációs vagy vétójoga lehetne ennek a szervezetnek; másfelől pedig a tagjait közvetlenül választanák a magyarországi állandó lakóhellyel nem rendelkező állampolgárok. Én ezt egy olyan iránynak gondolom, ami esetleg megoldhatja azt a kérdést, hogy ezek a képviselők a Magyar Országgyűlésben olyan kérdésekről is szavaznának, amelyek nem érintik közvetlenül a határon túli magyarokat, ugyanakkor szimbolikus értelemben azt gondolom, hogy megadná azt az együvé tartozást, amelyet az eredeti javaslat is célul tűzött ki.

Ennek kapcsán csak egy technikai részletet szeretnék fölvetni, amiről szerintem szintén érdemes lenne beszélgetnünk, és úgy érzem, ez talán nem került még be a látóterünkbe: ez pedig az elektronikus szavazásnak az intézménye. Nagyon sok országban vannak erre pozitív példák. Egyébként nemcsak nyugat-európai országokban, hanem például Észtországban használják már az internetes szavazást. Ma már elképzelhető, hogy léteznek olyan biztonsági megoldások, amelyek lehetővé teszik ezt az egyébként nagyon költséghatékony, nemcsak az állam, hanem a szavazópolgárok számára is költséghatékony megoldást. Ehhez csak szeretném fölvetni, hogy esetleg ebben is érdemes lenne gondolkodnunk. Ez egyébként nem feltétlenül csak a határon túli szavazások esetében merülhet föl, de ott mindenképpen adja magát mint egy lehetséges technikai megoldás.

Bár nyilván a képviseleti elveken nagyobb a véleménykülönbség közöttünk, mint talán az ilyen részletekben, de én javaslom, hogy erről is, ha nem is ma, hanem egy későbbi bizottsági ülésen beszéljünk. Köszönöm szépen a szót.

ELNÖK: Szeretnék kérdezni néhány dolgot. Az első talán az lenne, hogy lehetséges-e az, hogy a választási rendszerrel kapcsolatos elképzeléseket, nem normaszöveg formában, mert lehetetlen lenne a kérésemet teljesíteni, de mondjuk, egy héten belül megkapjuk írásban? Tehát nem normaszövegre gondolok, hanem aki elolvas egy leírást - mondjuk így -, egy tájékoztatót, egy ismertetőt, egy prózai szöveget - természetesen jogászit, nem kell neked ezt mondani -, akkor az átlássa, hogy ez hogyan működik. Mert körülbelül lehetett érteni, hogy miről van szó, de én úgy gondolom, az albizottság elnökeként arra most figyelni kell, hogy nekünk június 30-án véget ér a mandátumunk; vagy sikerül megoldanunk a kérdést, vagy nem, ez a jövő titka. De van egy másik határidőnk; a helyzet rosszabb annál, mint amit mondott a Lehet Más a Politika szakértője. Tudniillik nemcsak arról van szó - igen, ezt számba kellett volna már nekem is venni a téma fölvezetésekor -, hogy egyenetlen a rendszer, hanem az Alkotmánybíróság megsemmisítette december 31-ével a választókerületi beosztást. Ami annyit jelent, hogy december 31-e után, ha nincs törvény, nem lehet választást tartani, így például időközi választást sem. Nehogy valaki félreértse a dolgot, változatlanul 2014-ig tartó ciklusban gondolkodunk, de az időközi választások lehetőségét számba kell vennünk, mert ezt soha nem tudjuk kizárni az egyéni választókerületekben. Egészen egyszerűen az, hogy mi az egyéni választókerület, ha jól értelmeztem az Alkotmánybíróság döntését, már nem azonosítható.

Tehát a választójogi törvény megalkotására van egy olyan kétszeres határidőnk: az egyik az alkotmányból következik, hiszen 2012. január 1-jével lép hatályba az új alaptörvény; másrészt van az Alkotmánybíróság döntése. Tehát most függetlenül attól, hogy június 30-áig mi meg tudunk-e birkózni azzal a feladattal, hogy normaszöveget tegyünk le az alkotmányügyi bizottság asztalára, mert ez ám a penzum, ez egy külön kérdés. De mindenképpen azért is előre kell haladnunk, és operatív módon, mert december 31-éig tényleg törvényt kell alkotni, akár meghosszabbítván a mandátumunkat, mi fogunk tovább dolgozni, akár más lesz. És tényleg azt gondolom, hogy most már minden javaslatnak nemcsak elméleti szinten kell fölmerülnie, akkor lehet mérlegelni. Meg is ígérem, semmilyen reflexiót nem teszek az elhangzottakra, mert amit megkapunk, a jegyzőkönyvbe foglaltakkal együtt, azt igen, én is el fogom vinni a párt vezető testületéhez, mint ahogy, gondolom, Vitányi István is, és bele fognak mások is szólni, nem csak mi; lehet, hogy még Gulyás Gergely is. *(Derültség.)*

Ezzel tehát most világossá szeretném tenni, hogy a tárgyalás egyáltalán nem... - nem tudom, milyen kifejezést használt Lamperth Mónika *(Dr. Lamperth Mónika: Díszítősor mondtam.)* -, nem díszítő, hanem arról van szó, hogy amennyire lehet, tényleg ismerjük meg a konkrét elképzeléseket, mérlegelni tudjuk, és majd tudjunk hozni, ki-ki a maga háza táján egy politikai döntést. És én valóban megadom azt az esélyt ennek az ügynek, hogy az a döntés ne

azon alapuljon, hogy kinek a kezében van a kétharmad, hanem amennyire lehet, sikerüljön a kormánypárt-ellenzék határain átívelő megállapodásra jutni.

Elnézést, ez most egy kicsit hosszúra sikerült szöveg volt a részemről, de talán a munka értelmére is több kedvet ad valamennyiünknek. Én tehát várnék egy héten belül egy nyilván nem normaszöveget, de egy olyan javaslatot, amelyet ha én leteszek a párt vezető testületeinek az asztalára, akkor értelmezni fogják tudni, hogy mi az elképzelés, és mérlegelni fogják.

De lenne érdemi kérdésem is a határokon kívül élő magyarok tekintetében. Ha jól értem, lenne egy különválasztott csapat? És az benne lenne-e a 260-ban...? *(Jelzésre:)* Azon kívül lenne. Tehát a Lehet Más a Politika elképzelése szerint különválasztódna a belföldi lakóhellyel rendelkező állampolgárok képvisellete, az lenne egy zárt rendszer, egy zárt vegyes rendszer; és ezen felül jelenne meg egy bizonyos számú listás keret, hogy így mondjam, akiknek a beleszólási joga az már egy külön kérdés, hogy mibe lehetséges. Nem mondok erre semmit, maximum annyit, hogy ez azért fölveti azt, hogy a homogén képvisellete, amint az alkotmány abból indul ki, hogy a képvisellete homogén, mert a választójogban bizonyos rugalmasságot biztosít, de az országgyűlési képviselők jogállására és magára az Országgyűlés felépítésére vonatkozó alkotmányos keretek homogének; ennyit megjegyeznek. De legalább értem, ez a legfontosabb, hogy értsem, hogy mi az elképzelés.

Igen, parancsoljon!

KARÁCSONY GERGELY (LMP): Engedjen meg még elnök úr egy rövid választ vagy reflexiót. Egyrészt a javaslat részleteit tartalmazó dokumentumot néhány napon belül el tudom juttatni önnek, illetve a bizottság tagjait.

Másfelől az én felfogásomban ez a fajta, határon túli magyarokat képviselő testület egyfajta korporatív testület, amilyenek vannak egyébként a munkavállalói, munkaadói oldalon, tehát vannak ennek... *(Közbeszólásra:)* Hát, igen, egyébként ez egy érv lenne a felsőház mellett, de ezt már úgymond elbuktuk. Tehát ez tulajdonképpen egy ilyen korporatív testület lenne, az én felfogásomban tehát nem befolyásolná a homogén képvisellete elvét.

Egy dolog azonban, amit fontosnak érzek elmondani azzal az alkotmányos helyzettel kapcsolatosan, amiben benne vagyunk: valóban, december 31-e után már nem lehet időközi választást tartani Magyarországon. De azt a kérdést azért szeretném fölvetni, hogy mi van akkor, ha mondjuk, teszem azt, átállunk egy listás rendszerre január 1-jétől - tegyük föl ezt a lehetőséget -, akkor hogyan fogunk választani képviselőket, ha ezzel akarjuk megoldani az Alkotmánybíróság által ránk testált feladatot. Tehát véleményem szerint az lenne a lelegegánsabb megoldás, ha attól függetlenül, hogy milyen lesz az új választási rendszer, a mostani 176 körzetet mégiscsak valahogy gatyába ráznánk; már bocsánat, hogy most ilyen egyszerűen mondom. És szerintem ennek a legegyszerűbb megoldása az, hogy ha már az új választási rendszer is olyan, amely nagyon nagy mértékben alapoz a jelenlegi választókerületi rendszerre. Tehát akkor itt lenne egy ilyen, ha úgy tetszik, konzervatív reformja a választójognak, amelyben a lehető legnagyobb mértékben építenénk a mostani választókerületi beosztásra. Ami nemcsak azt a problémát oldaná meg, hogy nem nyitunk egy nagyon veszélyes küzdelmeket lehetővé tevő politikai ajtót, hanem azt is, hogy a lehető legkönnyebben megoldjuk azt az alkotmányos helyzetet, hogy december 31-e után, ha bármelyik képviselő lemond vagy ne adj' isten meghal, akkor legalábbis nagyon furcsa helyzet fog előállni azzal, hogy nem lesznek választókerületek, ami alapján az ő mandátumát be lehet tölteni.

Köszönöm szépen, és elnézést, hogy ilyen nagy időkeretet használtam.

ELNÖK: Kérdezem Gyüre Csabát, kíván-e szólni, mert ő még nem szólalt meg.

DR. GYÜRE CSABA (Jobbik): Igen, köszönöm szépen a szót, elnök úr. Nagyon sok minden eldőlt és nagyon sok minden nem dőlt el az új alaptörvény elfogadásával kapcsolatosan. Karácsony Gergely képviselőtársam nagyjából összefoglalta éppen azokat a kérdéseket, amelyeket kinyitott ennek az új alaptörvénynek az elfogadása. Számunkra is döbbenetes volt azzal szembesülni, hogy amit a Fidesz-KDNP alaptörvény szinten javasolt és keresztül is vitt, mások támogatásával, ez kimaradt, és itt elsősorban a 200 fős parlamentre gondolok. Igen, ez valóban megnyitott egy új kérdést azzal kapcsolatosan, hogy merre is menjen el a jogalkotás.

A rendszerrel kapcsolatosan - hiszen ez is újranyílik ebben az esetben - mi a korábbi álláspontunkat tartjuk fenn, ezt elnök úr össze is foglaltat, ezt én nem kívánok megismételni, tehát a vegyes rendszert és ennek egy arányosabb formáját. Én örülök annak, hogy úgy látom, más pártok is ebben az irányban gondolkodnak. Ez a társadalmi igazságosságnak szerintem egy alapvető kérdése, hogy arányosabb legyen a rendszer. A magyar történeti hagyományoknak pedig egyértelműen megfelel az egyéni választókerület fenntartása.

A határon túli magyarok választójogával kapcsolatban mi egy törvénymódosító javaslatot nyújtottunk be T/18/1. szám alatt. Már önmagában ez a javaslatunk is szerette volna feloldani azt az alkotmányos szűkítést, amelyben a parlament 200 főben maximalizálta a létszámát. Mi abból indultunk ki ebben a törvényjavaslatunkban, hogy figyelembe vettük a Fidesz-KDNP-nek azt a javaslatát, amely 13 főben javasolta megállapítani a határon belüli nemzeti és etnikai kisebbségeknek a számát. Mi ezt vettük figyelembe akkor, amikor ehhez arányosítva 26 főre javasoltuk megnövelni a megszerezhető mandátumok számát, figyelemmel a határon túl élő magyarok szavazati jogára. Tehát mi akkor már előterjesztettük azt, hogy mi mindenképpen egyetértünk a határon túli magyarok szavazati jogával.

Abban, hogy ez a szavazati jog aktív vagy passzív legyen, erre vonatkozóan mi nyitottak vagyunk mind a két irányban. Természetes, hogy az első időszakban talán, mivel ez egy olyan terület, amelyet még soha nem gyakoroltunk, hogy a határon túli magyarok is gyakorolhatták a szavazati jogukat, legalábbis tömegesen nem, illetve csak külképviseleti szerveknél, tehát itt teljesen más jogi kaput nyitunk meg akkor, amikor akár több millió magyar ember számára nyílik meg a voksolás lehetősége a határon túl. A mi törvényjavaslatunk tehát pontosan erre tekintettel az első ütemben mindenféleképpen az aktív választójog gyakorlását javasolja, ami azt jelenti, hogy ők is szavaznak. Mivel az egyéni választókerületeket gyakorlatilag lehetetlen kivitelezni a határon túl, ezért mi egy egyszerűbb megoldást választottunk arra, hogy országos listára és pártlistákra lehessen szavazni. Ennek nyilván lehet egy kifutási ideje, aminek a tapasztalatait majd értékelni kell a parlamentnek a választásokat követően, és ez alapján lehetne aktualizálni, lehetne javítani azon, hogy végül is merre, milyen irányba menjen a szavazati jog kérdése. Részünkről ez egy javaslat; természetesen nyitottak vagyunk a passzív választójog megadása irányában is, bár ezt jelen pillanatban az általunk benyújtott törvényjavaslat nem teszi lehetővé, éppen az ügy bonyolultságára tekintettel.

Azt gondoljuk, hogy a következő, tehát a 2014-es választásoknál ez egy kiinduló alap lehetne, és ebből tudnánk a megfelelő tapasztalatokat megszerezve egy újabb törvényben rögzíteni. Ez nyilván nem lesz végleges, azt gondolom, hiszen a gyakorlati tapasztalatok és az abból levonható következtetések nem állnak a rendelkezésünkre jelen pillanatban.

Körülbelül ennyit kívántam elmondani; illetve nagyon sok problémát vet föl a határon túli magyarok szavazásának a technikai kivitelezése, egyáltalán a választói névjegyzékbe való felvétel, az abba való bekerülés, a választás módjának gyakorlása, a választás technikai lebonyolítása. Hallottunk Karácsony Gergely képviselőtársamtól javaslatot arra vonatkozóan, hogy felvetették az internetes szavazás kérdését, ami nyilván hosszú távon lehetőséget biztosíthat ennek a kiteljesedésére. Nyilván meg kellene vizsgálnunk a külföldi példákat, ahol már megtapasztalták ennek az előnyeit és a hátrányait is. Ezt is jó lenne, ha megismerhetnénk,

bár azt gondolom, bizonyos területek jóval elmaradottabbak internetellátásban, mint a magyarországi átlag. A saját megyémből, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyéből kiindulva is tudom, hogy sok problémát okoz még ott is az internethasználat. De a jövőben, akár tíz év múlva, akár hat-nyolc év múlva olyan internetes forradalom lehet a világon, hogy mindenki hozzáfér, és ez biztosítva lehet. Tehát a jövőre nézve ezt elvetni nyilvánvalóan nem szabad.

Arra is különböző példákat tudunk felhozni, elsősorban a környező országokból, hogy hogyan oldják meg. A legpozitívabb példa valamelyik volt jugoszláv utódállamban, ahol az állami szervek is közreműködnek a szomszéd államban történő szavazáskor, rendelkezésére bocsátják az önkormányzat eszköz- és személyi állományát arra, hogy az ő országukban lévő, külföldi állampolgársággal is bíró személyek szavazását elősegítsék. Ez természetesen kétoldalú megállapodások kérdése. Nagyon kíváncsi leszek, hogy a Külügyminisztérium részéről itt mit javasolnak, illetve milyen lehetőségeket látnak. Ebben nyilván nem kerülhetnek szóba a határon túli konzulátusok és nagykövetségek, hiszen ők sok százezres szavazó tömeget nem tudnak befogadni, nem képesek kezelni, ez tehát gyakorlatilag kivitelezhetetlen. Ezt láttuk azokból a példákból, hogy Magyarországon egyes szavazóköri körökben milyen torlódás volt, amikor a diákok átjelentkeztek, és bizony éjfélig kellett sorba állni azért, hogy a szavazati jogukat gyakorolhassák az emberek. Úgyhogy ez így nyilván nem valósítható meg. Erre vonatkozóan viszont szóba jöhetnek bizonyos szervezetek, amelyek részt vehetnek a szavazás segítésében; várjuk a szakma megszólalását is ebben.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Ha megengedi, képviselő úr, akkor összegzem. Tehát vegyes rendszer, ami egy kicsit arányosabban működik; első tétel. *(Dr. Gyüre Csaba: Igen.)*

Második tétel: határon kívüli magyarok integrálva ebbe a vegyes rendszerbe, úgy, hogy csak listára szavazhassanak. Igen? *(Dr. Gyüre Csaba: Igen.)* Világos.

A névjegyzék kérdése valóban nagyon fontos, ezt föl kell hogy vesse. Nem mondom róla semmit, de Magyarországon van egy választói névjegyzék; ezt időről időre állítja össze a helyi választási iroda vezetője, de egy lakcímnnyilvántartás van. A külföldön élő magyar állampolgároknál az első kérdés az állampolgárság. Bocsánat, hangosan gondolkodom, nem lesznek javaslataim, inkább egy problémafeltár, ha megengedik képviselőtársaim. *(Dr. Gyüre Csaba: Én is ezt próbáltam felvetni.)*

Tehát az első probléma az, hogy kik a magyar állampolgárok. Mert az most rendben van, hogy abban gondolkodunk, hogy az anyaországon kívüli, Kárpát-medencei részekben - Szlovákia, Románia, és a többi - most megnyitottuk az állampolgárság-szerzés lehetőségét, ami eddig nem állott fenn. Viszont nem szűkítődik le a kérdés, és bár erről nem beszélünk, de én ezt most logikailag eleve kizárom, hogy azt mondjuk, hogy a Kárpát-medencén kívüli magyarokat viszont kizárjuk, a magyar állampolgároknak kizárjuk a választójogát; ez probléma - az Argentínában, Kanadában, Ausztráliában és a világ ezer más pontján élő magyar állampolgárokat kipriorálja állampolgársági szempontból, választójogi szempontból. Tehát ott is van egy névjegyzék-készítési probléma, nevezzük ennek.

A szavazás módja, valóban, technikailag hogyan néz ki. Én csak emlékeztetek, tehát ez most nem vita, szándékosan nem akarok semmilyen kérdésben vitát generálni. Én a véleményekre vagyok kíváncsi, és amit az előbb is mondtam, nem én fogom nyilvánvalóan a döntéseket meghozni, nálunk sem. Tehát csak kérdéseket vetek fel, és a kérdések kapcsán emlékeztetek arra, hogy a Fidesz is és a KDNP is eléggé elzárkózó volt a hagyományos szavazási formákkal szembeni újabb formákkal. Tehát sem a levélbeli szavazást, sem a számítógépes, elektronikus szavazást... *(Dr. Lampert Mónika: Emlékszünk a mondataidra, Laci!)* Ezt elsősorban inkább a megjelent kormányképviselőknek mondom, mert nem biztos, hogy ismert. Tehát a jelen helyzet az - a jelen helyzet -, hogy a Fidesz is - *(Dr. Vitányi Istvánhoz:)* ugye, mondhatom a nevetekben is - és a KDNP is a hagyományos szavazási mód

mellett áll. Alapkérdés, hogy ez lebonyolítható-e a szomszédos országokban, ahol tömeges részvétel van. Mert gondolom, Dél-Amerikában nem hiszem, hogy olyan nagy nagyságrend, bár nem lehet tudni, mert az állampolgársági törvény szerint tízezres létszámú állampolgárok lehetnek nagyobb dél-amerikai országokban; maradjunk Dél-Amerikánál. No, tehát értem; ez az álláspont.

Aktív-passzív választójogban eltér a megoldás: aktív választójog igen, passzív választójog ebben a pillanatban nem a Jobbiknál. *(Dr. Gyüre Csaba bólint.)* Visszakérdezhetek: van erről álláspontja a Lehet Más a Politikának? Bár tudom, nyilván más helyzet, hogy egy külön kontingensben gondolkodik, és külön testületben. Van-e álláspont, az aktív-passzív választójog azonos, nem azonos?

KARÁCSONY GERGELY (LMP): Ebben a konzultatív testületben nyilván mind a kettő érvényesül. Én a legrosszabb megoldásnak azt gondolom, amikor csak aktív választójog van. Mert ennek az lesz a hatása, hogy a magyar belpolitika összes sarát exportálni fogjuk...

ELNÖK: Világos, értjük, jó. Én most csak a tényeket akartam. Jó.

Amiről nem beszélt Gyüre Csaba képviselő úr, a nemzeti és etnikai kisebbségek képviselete. Ha erről mondana valamit.

DR. GYÜRE CSABA (Jobbik): Mi azt elfogadtuk, ami a törvénytervezetben szerepel.

ELNÖK: Értem, köszönöm szépen. Lamperth Mónikáé a szó.

DR. LAMPERTH MÓNIKA (MSZP): Köszönöm szépen, elnök úr. Csak egy mondat erejéig visszautalnék arra, amit az első megszólalásomban mondtam.

Én azt még akár meg is értem, hogy elnök úr nem tud arra nézve garanciát adni, hogy ez egy érdemi munkát végző bizottság lesz. Természetesen tudom azt, hogy a kormányoldalnak kétharmada van, és azt is tudom, hogy eldöntheti az ellenzék nélkül is. De ha komolyan kíváncsi a véleményünkre, ha itt komolyan konstruktív egyeztetést és előkészítő munkát akar, akkor erre nézve szeretnénk garanciát kapni, hogy ez egy érdemi munka lesz. Ennek egyik lehetséges módja az, hogy a kormány vagy a kormánypártok előállnak egy javaslattal, hogy ők mire gondolnak, és nyitottnak mutatják magukat, és egyeztetés folyik erről. Pont; csak hogy érthető legyen, hogy mi az én aggodalmam.

Itt több konkrét javaslat is elhangzott. Én csak emlékeztetni szeretném arra a képviselőtársaimat, mert fideszes képviselőtársam mutogatta azt a törvényjavaslatot, amelyet benyújtottak egy évvel ezelőtt: mi is benyújtottunk egy évvel ezelőtt egyet. De ha abból indulunk ki, hogy itt van az asztalon két ilyen javaslat, és másról meg nem tárgyalunk, akkor értelmetlen ez a munka. Tehát én csak utalnék arra, amit elnök úr mondott, hogy ugyan a szándékokat jelző törvénytervezetek ismertek, de az új alaptörvény keretei között kell majd az új álláspontokat kiérlelni. Én tehát azt gondolom, hogy ha mi konszenzusra szeretnénk jutni, legalábbis van egy ilyen törekvés, akkor le kell verni néhány cöveket, és meg kell mondani, mi az, amiben nyitottak vagyunk. Én most erre szeretnék itt kísérletet tenni.

A Magyar Szocialista Párt hosszú évek óta az arányosabb rendszer pártján áll. Tehát igaza van abban Karácsony képviselőtársamnak, hogy itt nem úgy kell szembeállítani, hogy vegyes rendszer vagy arányos, merthogy a vegyes rendszerben is lehet arányosabb rendszer, és fordítva. Tehát mi az arányosabb rendszer pártján állunk. De természetesen nyitottak vagyunk abban, szemben azzal a világosan kifejtett álláspontunkkal, amely az egy évvel ezelőtt benyújtott törvényjavaslatban van, ami egy tisztán listás rendszer, amely a legarányosabb rendszer - most nagyon egyszerűen fogalmazok -, de mi ebben hajlamosak vagyunk nyitottságra. Tehát az MSZP nyitott ebben a kérdésben, de az feltétel, hogy a

rendszer arányosabb legyen. Hogy miért, ezt most nem akarnám hosszan kifejteni, mert szerintem, ha még dolgozunk, akkor erre lehet sort keríteni.

A másik: a kisebb parlamentet támogatjuk. Tehát azt akarjuk, hogy legyen kevesebb képviselő, a kisebb parlamentet támogatjuk. De ha a megegyezésnek az az ára, hogy a korábbi, jelenleg hatályos alkotmányban elfogadott 200 főtől picit erre vagy arra eltérjünk, akkor ez nem lesz megegyezési akadály. Tehát szeretném mutatni, hogy nyitott, rugalmas tárgyalási pozíciót fogalmaz meg a Magyar Szocialista Párt.

Amiben nagyon világos politikai álláspontunk van, az az, hogy a határon túli magyar állampolgárok választójogát magyarországi állandó lakóhelyhez kötjük. Tehát ebben az álláspontunk rendkívül egyértelmű, nem szeretném ezt most hosszan indokolni.

Végezetül, de nem utolsósorban, bár technikainak tűnik, de ha valamiben időben meg kell egyezni, az az elektronikus szavazásra való áttérés. Merthogy erre technikailag fölkészülni nem egy kétnapos történet. Én öt évig a Választási Iroda irányításáért, vezetéséért is felelős miniszter voltam, tehát pontosan tudom, hogy ez itt milyen nagyságrendű feladatot jelent.

Szeretnék visszautalni arra a kérdésre, amit elnök úr is említett, hogy levélben szavazunk, írásban, vagy személyesen, vagy elektronikusan, vagy hogyan. Szemben azzal, amit Gyüre Csaba képviselőtársam mondott, ez nem most megjelent új lehetőség. Hosszú évek óta vannak országok, ahol ez normálisan és jól működik; ez a XXI. században egy sokkal modernebb szavazási technika. És az előző kormány alatt, még az én miniszterségem alatt kifejezetten azzal bíztam meg a Választási Iroda vezetőjét és munkatársait, hogy folytassanak szakértői egyeztetést, illetve szakértőknek tartsanak prezentációt. A pártok képviselői, pontosabban először a szakértői egy nagyon komoly szakmai bemutatót kaptak arra nézve, hogy milyen garanciái teremthetők meg annak, hogy valóban titkos és visszaélésektől mentes szavazást lehet lebonyolítani. És a pártok szakértői, nem a képviselő szakértők, hanem az informatikus szakértők, választójogi szakértők egyetértettek abban, hogy ez egy olcsóbb, gyorsabb, modern rendszer, és garanciák is vannak erre nézve. A politika ezt nem támogatta. Természetesen tudomásul vettük; nem is terjesztettünk be ilyen javaslatot, hiszen éppen Salamon elnök úr tárgyalt a mostani kormánykoalíció pártjai nevében, ahol világossá tette, hogy nyet, és ezért nem tudunk ötről a hatra jutni. De én nagyon erősen ajánlanám...

ELNÖK: De magyarul mondtam (*Derültség.*), nem oroszul.

DR. LAMPERTH MÓNIKA (MSZP): Nem, nem tud oroszul az elnök úr... (*Derültség.*)

ELNÖK: Egy keveset!

DR. LAMPERTH MÓNIKA (MSZP): De a viccet félretéve... Tehát ő nagyon erősen nemet mondott, úgyhogy nem volt értelme tovább a munkatársakat terhelni azzal, hogy ezzel foglalkozzanak.

De most nagyon szeretném a figyelmébe ajánlani a kormánypártoknak, hogy legyenek szívesek ezt érdemben és mélységében megnézni. A XXI. században nem szabad olyan rendszert létrehozni, amely nem használja ezt a modern technikát. Drágább is lesz, bonyolultabb is lesz; vicces megoldások jönnek elő, mint például az, hogy ilyen kísértőúrákat szerveznek... Szóval nem kellene idáig elmenni.

Bármi is lesz a vége - ami persze nem mindegy -, de ha erre időben nem hoz politikai döntést a Fidesz és a KDNP, akkor egyszerűen fizikailag nem lesz ideje fölkészülni a szakapparátusnak. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Ha megenged két dolgot; tartom magam ahhoz, hogy semmilyen jognyilatkozati vagy politikai nyilatkozati megnyilatkozást nem kívánok tenni, csak magyarázatként, a félreértések elkerülése végett.

Az új alkotmányban valóban nem szerepel képviselői létszám. Az Alkotmány-előkészítő eseti bizottság nem azért mellőzte a koncepcióból, mert ettől el akart volna térni, hanem az eseti bizottság koncepciójában kifejezetten egy kisebb alkotmányban gondolkodott. Hozzáteszem, annál kisebbben, mint ami végül is született. Úgy gondoltuk, hogy abban egy ilyen természetű szabálynak - mondhatom így, hogy alkotmányjogi szépészeti okból? - nincs helye. Tehát én csak annyit mondok most, hogy ebből semmiféle irányváltoztatási következtetést ne vonjanak le. Utána az alkotmánynak a terjedelmesebb szövegébe sem került ez vissza, de én nem tudok arról - így fogalmaznék -, hogy bármiféle ilyen irányú irányváltoztatás lett volna. Ezzel együtt nyilvánvalóan a Lehet Más a Politika szakértő képviselőjének az anyagát várakozással fogadjuk. Csak azt akartam jelezni, hogy téves következtetéseket senki ne vonjon le ebből. De nyilatkozatot, még egyszer mondom, magam itt nem kívánok tenni, ilyen megfontolásból sem, semmilyen elhangzott dologra. Ez az egyik, amit szeretnék mondani.

A másik pedig, megint nem nyilatkozati erővel, csak talán tájékoztatásul - bár tényleg ne mondjuk így. Lamperth Mónikával valóban végigcsináltunk egypár választójogi vitát és törvényt, és emlékszünk arra az időre, amikor az európai uniós csatlakozás kapcsán bekövetkezett ez a külföldön történő szavazás, és akkor fölmerültek a különböző szavazási technikák. Én most naprakészen a jelenlegi helyzetet nem tudom, de még két-három évvel ezelőtt is a rendelkezésemre álló adatok szerint a számítógépes szavazás meglehetősen mostoha módon állt a világban. Akkor még parlamenti választást egyetlen országban sem tartottak; most valamelyikötök Észtországot mondta? - akkor az nekem egy új dolog. De ezzel szemben nagy a rezerváció a világon mindenütt; nagyobb, megjegyzem, mint a levélbeni szavazással. A levélbeni szavazás mint módszer jobban elterjedt.

Tovább nem viszem a gondolatmenetet. Nyilvánvalóan más választást lebonyolítani egy 93 ezer négyzetkilométer területű országban, ahol szuverenitásunk abszolút kiterjed, vagy akár úgy is, hogy külképviseleteken kell megszervezni a szavazást, és lehet, hogy ez egy más helyzet lehet, amit, azt gondolom, függetlenül attól, hogy mit gondolunk a szavazás biztonságos és manipulációtól mentes vagy manipulációtól megóvott technikai módjairól, nyilván minden fölvetést kényszerűen végig kell gondolni. De ezt csak tájékoztatásként akartam mondani, hogy az elektronikus szavazás egyáltalán nem volt még bevett a két évvel ezelőttig rendelkezésemre álló adatok szerint, és azt sem mondhatnám, hogy a levélbeni uralkodó formává vált, a legjobb tudomásom szerint. Az jobban alkalmazott, bár nagyon sok jelzés volt annak idején Angliában például, hogy milyen problémák keletkeztek egyes esetekben. De még egyszer, nem akarom azt az érzést kelteni, hogy bármire is negatívan reagálnék.

Azt szeretném megkérdezni, hogy a képviselő hölgy és urak köréből van-e még valami, amiről úgy gondolják, hogy el kívánják mondani. *(Jelzésre:)* Nincs.

Megkérdezem a kormány különböző rangú és az Országos Választási Iroda képviselőjét, hogy ha kívánják, nem kötelező, bármiféle értelemben tegyenek észrevételt. De ha úgy gondolják, hogy most csak meghallgatták az itt elhangzottakat, és szintén továbbítják a minisztériumi felsőbbbségek felé - az OVI-nál nincs felsőbbbség igazából -, akkor nem tesznek nyilatkozatot. Kérdezem, van-e felszólalási szándék a részükről. *(Nincs ilyen jelzés.)* Nincs.

Az elnök összefoglalója

Akkor összefoglalom a mai tárgyalást. Ha jól értem, akkor a Lehet Más a Politika magára vállalt egy írásbeli feladatot. Valóban kérem, hogy ezt akkor próbálják meg időre elkészíteni.

A Jobbik javaslatát én úgy értem, ami itt elhangzott, az értelmezhető volt az én számomra, de ha valaki azt mondja, hogy írja le a Jobbik is (*Dr. Gyüre Csaba: Mi beadtuk írásban is.*), de főlegesen én senkit nem akarok írásgyakorlatokra kényszeríteni. Ezt kéri-e valaki, hogy a Jobbik írjon? (*Dr. Gyüre Csaba: Beadtuk a T/18/1. szám alatt.*) Azt tudom, a törvényjavaslat megvan. Azért is gondolom, én magam is úgy látom, hogy az itt elhangzottak és a már beadott írásbeli anyag alapján a Jobbik álláspontja világos.

Lamperth Mónika álláspontja is világos. Tehát ugye itt egy alapvetően arányos vagy nagyon lényegesen arányosabb..., úgy értem, ebbe a vegyes rendszer már formai értelemben sem fér bele. (*Dr. Lamperth Mónika: Én nem ezt mondtam.*) Vagy igen?

DR. LAMPERTH MÓNIKA (MSZP): Azt mondtam, hogy ugyan mi egy listás rendszerre nyújtottunk be törvényjavaslatot, de tisztában vagyunk azzal, hogy konszenzusra kellene jutnunk, és akkor lesz valamiféle konszenzus, ha mindenki enged valamit. Ezért nyitottak vagyunk a vegyes rendszer felé, de feltétele ennek az arányosság.

ELNÖK: Jó, köszönöm, akkor én nem koncentráltam eléggé, mert ez nyilván így el is hangzott az imént.

De bocsánat, azért ilyen könnyen a Szocialista Párt képviselője nem menekül... (*Derültség. - Dr. Lamperth Mónika: Akkor nekem is le kell vizsgáznom, elnök úr?*) A határokon túli magyarok választójogával kapcsolatosan elutasító akkor az álláspont, ha jól értelmeztem. (*Jelzésre:*) Nem? Akkor?

DR. LAMPERTH MÓNIKA (MSZP): Ez az elutasítás egy pejoratív megbélyegzése lenne az álláspontunknak. Mi azt mondjuk, hogy magyarországi állandó lakhelyhez kötött.

ELNÖK: Jó; bocsánat, akkor nem nevezem elutasításnak, hanem a hatályos választójogosultság ilyen irányú kiterjesztését ellenzik. Így elfogadható?

DR. LAMPERTH MÓNIKA (MSZP): Szerintem én elmondtam, amit akartam.

ELNÖK: Jó; én szeretném a magam nyelvére lefordítani. A mai szabályozás szerint annak van választójoga, aki Magyarországon lakóhellyel rendelkezik. Az egyik álláspont az, hogy ettől el tud mozdulni, vagy kifejezetten kívánja, hogy olyanok is szavazhassanak, akik olyan magyar állampolgárok, akik külföldi lakóhellyel rendelkeznek. Csak szeretném tudni, a Szocialista Párt Magyarországon lakóhellyel nem rendelkező állampolgárok számára nem kíván választójogosultságot adni. (*Dr. Vitányi István: Ezt megfogalmazta az alelnök asszony.*) Jó, akkor érthető; ugyanarról beszélünk különféle megfogalmazásokban.

Nemzeti és etnikai kisebbségek választójoga - ez az anyagában sincs benne az MSZP-nek, meg kell hogy mondjam, a törvényjavaslatából is kimaradt. Mi az álláspont? Ha van.

DR. LAMPERTH MÓNIKA (MSZP): Én az előbb azt mondtam itt a képviselőtársaimnak, hogy az elnök úr minthogyha most vizsgáztatna.

ELNÖK: Nem vizsgáztatom!

DR. LAMPERTH MÓNICA (MSZP): Természetesen az MSZP-nek van álláspontja, amit el is mondtam. Én sokkal hasznosabbnak és hatékonyabb munkamódszernek tartanám, ha például meg tudnánk egyezni abban, hogy ez egy arányosabb rendszer lesz. Akkor lehetne továbbgondolkodni. Az, hogy a nemzeti és etnikai kisebbségeknek hogyan adjunk mandátumot, erről is persze majd meg kell állapodni, de addig erről beszélni, amíg abban a kérdésben nem látunk világosan, hogy a Fidesz és a KDNP elfogadja-e, hogy arányosabb rendszert akarunk, nem látom sok értelmét.

S azért is látom, hogy az elnök úr próbál ebben a számára egyébként nem könnyű helyzetben nagyon tiszteletreméltóan erőfeszítéseket tenni, mert hát volt egy korábbi szakasz is, emlékszem én az alaptörvény előtti bizottságra is, ahol kimondták, hogy ők nem akarnak arányosabb rendszert. Ha én most nem lennék ilyen jó szándékú, akkor mondanám azt, hogy miért tetszenek etetni bennünket ezzel, meg leíratni az LMP-vel - ha egyszer kimondták, hogy nem lesz arányosabb a rendszer.

Tehát magyarul: jó szándékkal veszünk részt ebben a munkában. Nem tartunk még ott, ahol részletkérdésekről lehetne beszélni. Elnök urat szeretném biztosítani arról, hogy ha minden kérdésben megegyeztünk, nem lesz a megegyezés akadálya az, hogy a nemzeti és etnikai kisebbségek mandátumszerzéséről megállapodjunk.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Jó. Én most csak azt tudom mondani, hogy azokat az opciókat tudom tudomásul venni; vannak pártok, amelyek, feltételezve, hogy megegyezés lesz, erről nyilatkoztak, hogy hogyan gondolják a nemzeti és etnikai kisebbségek képviselését. A Szocialista Párt egyelőre ezt a nyilatkozatát borítékolja, ezt tudomásul vesszük.

Akkor tulajdonképpen én azt kérem a Lehet Más a Politika képviselőjétől, hogy juttassa el az elképzeléseket. *(Karácsony Gergely: Írói munkásságom része lesz. - Derültség.)* Jó. És ennek az anyagnak az ismeretében..., mert itt most olyan helyzetben vagyunk, változatlanul azt mondom - gondolom, mindenki ebben a helyzetben van -, amikor a döntést nem ki-ki maga fogja kialakítani egy választási rendszer részletes szabályairól. Tehát azt tudom mondani, hogy az itt elhangzottakat a képviselőtársaink, nyilván a saját pártfrakciójukkal futva egy kört, végig fogják tárgyalni. Ezért én most korainak tartok egy közeli időpontban ülést kitűzni, és nem is tűzök ki újabb időpontot, hanem amikor látható, hogy kicsit közeledtek az álláspontok, vagy nem közeledtek, mert az is egy helyzet, akkor fogok újabb ülést kitűzni.

Úgyhogy köszönöm szépen a részvételt. A viszontlátásra!

(Az ülés befejezésének időpontja: 12 óra 29 perc)

Dr. Salamon László
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Prin Andrea